

[Statsministeren.]

i betragtning, under de nuværende forhold burde sige nej tak til stationeringstilbudet. Min tale blev af kongressen diskuteret frit og åbent, og kongressen gav sluttelig enstemmig tilslutning til mit standpunkt, som naturligvis blev publiceret. Vi handlede på vor kongres, som vi gjorde, fordi det efter vor bedste overbevisning var rigtigt, var i overensstemmelse med landets interesser, og på den baggrund, jeg har givet her.

Jeg gad se, om nogen vil mene, at denne min fremgangsmåde på nogen som helst berettiget måde kan udlægges som egenmægtig adfærd. Mener det ærede medlem hr. Aksel Møller virkelig, at jeg efter det forudgående burde have spurgt landets konservative udenrigsminister — som altså i disse måneder efter eget ønske var minister af radikal nåde — om, hvad han mente jeg skulle sige på socialdemokratiets kongres? Det mener jeg altså ikke.

Jeg mener, at jeg i enhver henseende havde ret dertil og ikke antydningssvis har opført mig illoyalt i forhold til den da siddende regering ved på min egen kongres at tale, som jeg gjorde, og motivere det på den saglige måde, som sket er.

Mine kolleger og jeg har i oppositionsstilling i det samarbejde, vi forsvars- og udenrigspolitik har haft med den afgående regering, sat en ære i at overholde loyalitetens både skrevne og uskrevne love. Når en aftale var truffet med os, blev den holdt. Når aftaler ikke var truffet, eller man uden os traf aftaler med andre, var det vel vor selvfølgelig ret at stå frit og tale frit?

Jeg vil gerne slutte denne del af mine bemærkninger med at sige, at der i en del af den tidligere regeringspresse har været en urimelig tilbøjelighed til altid at omtale socialdemokratiets standpunkter til udenrigspolitiske og militære anliggender som politiske manøvrer, der dels var taktisk bestemt, dels var bestemt af indrepolitiske formål. Disse artikler og disse skrivelser er fremkommet uden fjerneste hensyntagen til, hvad der derved måtte gå i stykker i Danmarks samarbejde med andre NATO-lande. Det gælder for socialdemokratiets standpunkt til stationering af allierede flyvere i Danmark i fredstid,

og det gælder for spørgsmålet om 18 måneders tjenestetid og for de forbehold, der blev taget overfor de planer vedrørende nye militære anlæg — blandt andet kaserne — som i sommer blev forelagt folketingets finansudvalg. Disse problemer vil forsvarsministeren iøvrigt omtale nærmere.

Der har imidlertid — det vil jeg gerne understrege — ikke på noget tidspunkt været nogen som helst saglig grund til at være i tvivl om, at socialdemokratiet loyalt ville vedstå vore forpligtelser som A-pagt nation, vel at mærke, vel at mærke som ligeberettiget partner og med fri adgang til åbent at sige vor mening. Ejheller har der været grundlag for tvivl om, at vi principielt altid har anerkendt landets ret til at modtage militær støtte fra allierede lande, og vi har jo erkendt, at der kan anføres en stærk militær begrundelse for allieret støtte til flyverdækning af Danmark. Men vi har haft vægtige grunde til i den nuværende situation at afvise den foreslåede løsning af spørgsmålet om flyverdækning. Det er også forstået af det danske folk, og jeg går ud fra, at i alt fald den tidligere statsminister har haft meget let ved at forstå socialdemokratiets standpunkt i denne sag.

De bemærkninger, det ærede medlem hr. Aksel Larsen har gjort om udenrigspolitik i almindelighed og om A-pagtpolitikken i særdeleshed, nødvendigvis vist ikke nogen kommentar fra min side. Det vil blot foranledige en diskussion, der ikke vil indeholde et eneste nyt moment, idet både det ærede medlems og mine synspunkter er kendte.

Men det var eet punkt i det ærede medlems tale, som foranlediger en bemærkning om noget væsentligt fra min side.

Jeg vil gerne ganske klart sige, at regeringen er meget interesseret i at sikre den størst mulige eksport også til de østeuropæiske lande, bortset fra eksport af varer, som direkte kan styrke østblokkens militære potentiel.

Som bekendt er Danmark i hele sin økonomi mere afhængig af udenrigshandel end de fleste andre lande; vi producerer højt forædlede industri- og landbrugsprodukter, men må på grund af vor mangel på naturlige ressourcer importere alle råstoffer, der skal anvendes til denne produktion. Der er derfor basis for et naturligt varebytte mellem Danmark og Østeuropa: vi har stor